

983.

Na osnovu člana 185 stav 1 tačka 2 Zakona o osiguranju ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 78/06, 19/07, "Službeni list Crne Gore", br. 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13, 55/16, 146/21 i 034/24) i člana 39 stav 3 Zakona o finansijskim konglomeratima ("Službeni list CG", br. 24/25 i 14/26), Savjet Agencije za nadzor osiguranja, na 450. sjednici održanoj 7. 4. 2026. godine, donio je

ODLUKA

O DODATNOJ SUPERVIZIJI, ODNOSNO NADZORU TRANSAKCIJA U OKVIRU GRUPE I KONCENTRACIJE RIZIKA U OKVIRU FINANSIJSKOG KONGLOMERATA

("Službeni list Crne Gore", br. 049/26 od 09.04.2026)

Predmet

Član 1

Ovom odlukom uređuje se način vršenja dodatne supervizije, odnosno nadzora transakcija u okviru grupe i koncentracije rizika u okviru finansijskog konglomerata, koju vrši Agencije za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: Agencija) u svojstvu koordinatora u saradnji sa drugim nadležnim organima, u skladu sa zakonom.

Utvrđivanje obima dodatne supervizije, odnosno nadzora transakcija u okviru grupe i koncentracije rizika

Član 2

Agencija, na način iz čl. 3 i 4 ove odluke, utvrđuje koje transakcije u okviru grupe i koje koncentracije rizika se, u okviru finansijskog konglomerata, smatraju značajnim za potrebe dodatne supervizije, odnosno nadzora.

Značajne transakcije u okviru grupe

Član 3

(1) Značajne transakcije u okviru grupe odnose se naročito na:

- 1) ulaganja i međusobna potraživanja i obaveze između povezanih lica, uključujući nepokretnosti, obveznice, akcije, zajmove, hibridne i subordinisane instrumente, obavezujuće dužničke instrumente, ugovore za centralizovano upravljanje imovinom ili novčanim sredstvima ili za raspodjelu troškova, programe penzijskog osiguranja, pružanje usluga upravljanja, podrške poslovanju (back office) ili drugih usluga, isplatu dividendi, kamata i drugih potraživanja;
- 2) garancije, obaveze, akreditive i druge vanbilansne transakcije;
- 3) transakcije sa derivatima;
- 4) kupovina, prodaja ili zakup imovine i obaveza;
- 5) naknade povezane sa ugovorima o distribuciji u okviru grupe;
- 6) transakcije za prenos izloženosti riziku između subjekata u okviru finansijskog konglomerata, uključujući transakcije sa društvima posebne namjene ili pomoćnim subjektima;
- 7) poslovi osiguranja, reosiguranja i retrocesije;
- 8) transakcije koje se sastoje od više međusobno povezanih radnji kojima se imovina ili obaveze prenose na subjekte koji nijesu dio finansijskog konglomerata, pri čemu se izloženost riziku u krajnjem prenosi na finansijski konglomerat.

(2) Prilikom utvrđivanja vrsta značajnih transakcija u okviru grupe, određivanja odgovarajućih pragova značajnosti, rokova za izvještavanje i vršenja nadzora nad značajnim transakcijama regulisanih subjekata i mješovitih finansijskih holdinga, Agencija uzima u obzir:

- 1) specifičnu strukturu finansijskog konglomerata, složenost transakcija u okviru grupe, geografsku lokaciju druge ugovorne strane i činjenicu da li je druga ugovorna strana regulisani subjekat;
- 2) moguće efekte preliivanja rizika u okviru finansijskog konglomerata;
- 3) moguće zaobilaženje sektorskih propisa;
- 4) moguće sukobe interesa;

- 5) solventnost i likvidnost druge ugovorne strane;
 - 6) transakcije između subjekata koji pripadaju različitim sektorima finansijskog konglomerata, ako već nisu prijavljene na nivou tog sektora;
 - 7) transakcije u okviru istog finansijskog sektora koje nisu već prijavljene u skladu sa sektorskim propisima.
- (3) Agencija može od regulisanih subjekata ili mješovitih finansijskih holdinga da zahtijeva dostavljanje sljedećih informacija o značajnim transakcijama u okviru grupe:
- 1) datume i iznose značajnih transakcija, nazive i matične brojeve ili druge identifikacione oznake relevantnih subjekata u grupi i drugih ugovornih strana, uključujući jedinstveni identifikator pravnog lica (LEI), kada je primjenljivo;
 - 2) kratak opis značajnih transakcija u okviru grupe prema vrstama transakcija iz stava 1 ovog člana;
 - 3) ukupan obim svih značajnih transakcija u okviru grupe određenog finansijskog konglomerata u toku izvještajnog perioda;
 - 4) informacije o načinu upravljanja sukobom interesa i rizicima preliivanja na nivou finansijskog konglomerata u vezi sa značajnim transakcijama u okviru grupe, uzimajući u obzir strategiju finansijskog konglomerata za objedinjavanje aktivnosti u finansijskom sektoru, odnosno sektorima bankarstva, osiguranja i investicionih usluga, ili sektorsku sopstvenu procjenu rizika, uključujući upravljanje sukobima interesa i rizicima preliivanja u vezi sa tim transakcijama.
- (4) Transakcije koje su izvršene kao dio jedinstvene ekonomske operacije sabiraju se u cilju obračunavanja pragova za utvrđivanje značajnih transakcija u okviru grupe propisanih zakonom.

Značajna koncentracija rizika

Član 4

- (1) Značajna koncentracija rizika kod regulisanih subjekata i mješovitih finansijskih holdinga u okviru finansijskog konglomerata postoji kada proizilazi iz izloženosti riziku prema drugim ugovornim stranama koje nisu dio finansijskog konglomerata, ako su te izloženosti:
 - 1) direktne ili indirektne;
 - 2) evidentirane u bilansu ili vanbilansu;
 - 3) povezane sa regulisanim ili neregulisanim subjektima, u istom ili različitim finansijskim sektorima finansijskog konglomerata; ili
 - 4) rezultat kombinacije ili međusobnog djelovanja izloženosti iz tač. 1, 2 i 3 ovog stava.
- (2) Rizik druge ugovorne strane, odnosno kreditni rizik, obuhvata naročito rizike povezane sa međusobno povezanim ugovornim stranama u okviru grupa koje nisu dio finansijskog konglomerata, uključujući kumuliranje izloženosti prema tim ugovornim stranama.
- (3) Prilikom utvrđivanja vrsta značajne koncentracije rizika, određivanja odgovarajućih pragova značajnosti, rokova za izvještavanje i vršenja nadzora nad značajnom koncentracijom rizika kod regulisanih subjekata i mješovitih finansijskih holding društava, Agencija uzima u obzir:
 - 1) solventnost i likvidnost na nivou finansijskog konglomerata i pojedinačnih subjekata u njegovom sastavu;
 - 2) veličinu, složenost i specifičnu strukturu finansijskog konglomerata, uključujući postojanje društava posebne namjene, pomoćnih subjekata i subjekata u trećim državama;
 - 3) strukturu upravljanja rizicima i karakteristike sistema upravljanja finansijskim konglomeratom;
 - 4) diverzifikaciju izloženosti i investicionog portfolija finansijskog konglomerata;
 - 5) diverzifikaciju finansijskih aktivnosti u pogledu geografskih područja i linija poslovanja;
 - 6) odnos, korelaciju i međudjelovanje faktora rizika između subjekata u finansijskom konglomeratu;
 - 7) moguće efekte preliivanja rizika u okviru finansijskog konglomerata;
 - 8) moguće zaobilaženje sektorskih propisa;
 - 9) moguće sukobe interesa;
 - 10) nivo, odnosno obim rizika;
 - 11) moguće kumuliranje i međudjelovanje izloženosti subjekata koji pripadaju različitim finansijskim sektorima finansijskog konglomerata, ukoliko nisu već prijavljene na nivou tog sektora;
 - 12) izloženosti unutar pojedinog finansijskog sektora finansijskog konglomerata koje nisu prijavljene u skladu sa sektorskim propisima.

- (4) Agencija može od regulisanih subjekata ili mješovitih finansijskih holdinga zahtijevati dostavljanje sljedećih informacija o značajnoj koncentraciji rizika:
- 1) opis značajne koncentracije rizika prema vrstama rizika iz stava 1 ovog člana;
 - 2) strukturu značajne koncentracije rizika prema ugovornim stranama i grupama međusobno povezanih ugovornih strana, geografskim područjima, privrednim sektorima i valutama, uz navođenje naziva i matičnih ili drugih identifikacionih brojeva relevantnih subjekata finansijskog konglomerata i njihovih ugovornih strana, uključujući jedinstveni identifikator pravnog lica (LEI), kada je primjenljivo;
 - 3) ukupni iznos svake značajne koncentracije rizika na kraju izvještajnog perioda, vrednovan u skladu sa sektorskim propisima;
 - 4) iznos značajne koncentracije rizika, kada je primjenljivo, uzimajući u obzir tehnike ublažavanja rizika i faktore ponderisanja rizika;
 - 5) način upravljanja sukobom interesa i rizicima preliivanja na nivou finansijskog konglomerata u vezi sa značajnom koncentracijom rizika, uzimajući u obzir strategiju objedinjavanja aktivnosti u finansijskom sektoru, odnosno sektorima bankarstva, osiguranja i investicionih usluga, ili sektorsku sopstvenu procjenu rizika.

Ovlašćenja i zahtjevi Agencije u vršenju dodatne supervizije, odnosno nadzora transakcija u okviru grupe i koncentracije rizika u okviru finansijskog konglomerata

Član 5

- (1) U vršenju dodatne supervizije, odnosno nadzora nad finansijskim konglomeratom u skladu sa ovom odlukom, Agencija može da zahtijeva od regulisanih subjekata i mješovitih finansijskih holdinga da:
- 1) sprovedu transakcije u okviru grupe finansijskog konglomerata po tržišnim uslovima (arm"s length) ili da prijave transakcije koje nijesu sprovedene po tržišnim uslovima;
 - 2) odobravaju transakcije u okviru grupe na osnovu unaprijed utvrđenih internih procedura, uz učešće organa upravljanja ili administrativnog organa društva, u skladu sa sektorskim propisima;
 - 3) izvještavaju o značajnoj koncentraciji rizika i značajnim transakcijama u okviru grupe češće nego što je propisano sektorskim propisima;
 - 4) uspostave dodatne obaveze izvještavanja o značajnoj koncentraciji rizika i značajnim transakcijama u okviru grupe finansijskog konglomerata;
 - 5) poboljšaju procese upravljanja rizicima i mehanizme interne kontrole finansijskog konglomerata;
 - 6) dostave ili unaprijede planove za ponovno usklađivanje sa zahtjevima sprovedene supervizije, odnosno nadzora, uz utvrđivanje rokova za njihovo sprovođenje.
- (2) Agencija utvrđuje odgovarajuće pragove radi identifikovanja i praćenja značajne koncentracije rizika i značajnih transakcija u okviru grupe.

Stupanje na snagu

Član 6

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-225/2-26

Datum: 7. 4. 2026. godine

Predsjednik Savjeta,

Marko Ivanović, s.r.